

Қазақстан 2050

БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ

VI ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2-12 сәуір, 2019 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференция

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 9-10 сәуір, 2019 жыл

VI МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 2-12 апреля 2019 года

МАТЕРИАЛЫ

Международная научная конференция

студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 9-10 апреля 2019 года

VI INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 2-12 April 2019

MATERIALS

International Scientific Conference of

Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 9-10, 2019

температуралық коэффициенттерімен (Ст) байланыста болады. БАН-ның температурасын өлшеуге «Биотемп-2» аспабы қолданылады. Құрылғының температураны өлшеу диапазоны +50°C-ге дейін. Биоактивті нүктелердің температуралық көрсеткіші организмнің физиологиялық, функциональдық, жас ерекшелігіне байланысты немесе патология болған жағдайға байланысты жоғарылап немесе төмендеп отырады.

Ғылыми жетекшісі: б.ғ.к., аға оқытушы Кулбаева М.С.

ҚЫС МЕЗГІЛІНДЕ ТЕРІДЕГІ БИОЛОГИЯЛЫҚ АКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ КӨРСЕТКІШІН ЗЕРТТЕУ

¹Таникенова Д.М., ¹Аманбай Б.Б., ¹Жарлықбай Г.Д., ¹Лученков А.

¹әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

²«Арыстан» мамандандырылған лицей

Balgynamanbay@gmail.com

Ғалымдар организмге әртүрлі сыртқы орта жағдайлары әсер еткенде немесе патология жағдайында биоактивті нүктелердің температуралық көрсеткіштерінің өзгеретінін байқаған.

Биологиялық активті нүктелер – орналасқан аймақтарының нақты анатомиялық топографиясы жоқ, тек сол аймақтарда борпылдақ дәнекер ұлпалары жақсы жетілген, нерв ұштары мен қан тамырлары жақсы шоғырланғаны анықталған.

Биоактивті нүктелер адам организмінде және әртекті ауруларды емдеуде үлкен рөл атқарады. Биологиялық активті нүктелерден оттегі жедел сіңіріліп, көмірқышқыл газы тездетіп шығарылады. Температуралық көрсеткіштері де бионүктеде жақсы көрсеткіш ретінде зерттеуге қолданылады.

Термодинамиканың заңдарын ескере отырып, жылы қанды тірі ағзалардың температуралық көрсеткіштері тұрақты температурада қалыпты функцияланатыны қазіргі таңда күмән туғызбайды. Биологиялық активті нүктелердің де қалыпты температуралық мәні болады. Белгілі бір мүшемен байланысы бар биоактивті нүктелер, сол мүшедегі болып жатқан физиологиялық күйі жайында жақсы индикатор болып табылады. Ағзаның функциональды күйіне, қалыпты жағдайына немесе патологиялық жағдайына тәуелді биоактивті нүктелердің температуралық көрсеткіштері де өзгеріске ұшырайды.

Ағзадағы тері бетіндегі биологиялық активті нүктелердің температуралық көрсеткішін зерттеуге арналған жұмыс әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-ның биология және биотехнология факультетінің биофизика және биомедицина кафедрасының «Хронобиология және экологиялық физиология» ғылыми зертханасында орындалды. Зерттеу жұмысы маусымның суық мезгілінде, яғни қыстың айында жүргізілді.

Зерттеуге 16 жастағы «Арыстан» мамандандырылған лицейдің дені сау 25 ұлбалаларына жүргізілді. Жұмыс жасау барысында ағзаның тері бетіндегі студенттердің денсаулық күйін білдіретін индикатор ретінде меридиандардың ішінен сипаттамалары белгілі 8 биологиялық активті нүктелер: жүрек меридианынан *C7 Шэнь-Мэнь*, өкпе меридианынан *P9 Тай-Юань*, тоқ ішек меридианынан *G14 Хэ-Гу*, бүйрек меридианынан *R1 Юн-Цюань*, қуық меридианынан Кунь Лунь, бауыр меридианынан Чжун-ду, көк бауыр меридианынан *RP2 Да-Ду* бионүктелері жинақталып алынды. Тері бетіндегі биологиялық активті нүктелердің температура көрсеткіштері «Биотемп» аспабында зерттелді. Алынған мәліметтер статистикалық өңдеуден өтті, Стьюденттің t-критериясы ($p < 0,05$) бойынша анықталды.

Зерттеу мәліметтері бойынша жүрек меридианының Шэнь-мэнь бионүктесі $29,9 \pm 2,9$ °C; өкпе меридианының Тай-юань бионүктесі $29,0 \pm 4,5$ °C; тоқ ішек меридианының Хэ Гу бионүктесі $29,4 \pm 4,1$ °C; бүйрек меридианының Юн-Цюань бионүктесі $29,4 \pm 3,6$ °C; аш ішек меридианының Шао-Цзе бионүктесі $29,6 \pm 4,4$ °C; қуық меридианының Кунь Лунь бионүктесі $31,8 \pm 1,5$ °C; бауыр меридианының Чжун-ду бионүктесі $29,0 \pm 3,0$ °C; көк бауыр меридианының Да-Ду бионүктесі $31,8 \pm 2,4$ °C мәндеріне тең болды.

Температуралық көрсеткіш $28,8 \pm 2,4$ – $31,8 \pm 1,5$ °C аралығында тербеледі, басқа мүшелермен салыстырғанда қуық меридианының бионүктесі $31,8 \pm 1,5$ °C шамалы жоғарылағанын көрсетеді.

Ғылыми жетекшісі: б.ғ.к., аға оқытушы Кулбаева М.С.

Қуат А.Н. ЖОҒАРҒЫ ЖӘНЕ ТӨМЕНГІ СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ КАРДИОРЕСПИРАТОРЛЫҚ ЖҮЙЕСІНЕ ОҚУ ЖҮКТЕМЕСІНІҢ ӘСЕРІ	144
Лебедева Л.П., Әлібекова Д.Ә., Киселев И.А. ИЗУЧЕНИЕ ОТДАЛЕННОГО НЕГАТИВНОГО ВЛИЯНИЯ СТРЕСС-ФАКТОРОВ НА ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ DANIO RERIO	144
Мухитдин Б., Кәулімжан А. ИЗУЧЕНИЕ ФИЗИОЛОГИЧЕСКИХ ПОКАЗАТЕЛЕЙ СТУДЕНТОВ ВО ВРЕМЯ ЭКЗАМЕНАЦИОННОЙ СЕССИИ	145
Мухтарбекова І.С. СУБХРОНИКАЛЫҚ ТӘЖІРІБЕ БАРЫСЫНДА ИОД АДДУКТІ БАР МИКРОБАЛДЫРЛАРДЫ ПАЙДАЛАНЫЛҒАН DANIO RERIO БАЛЫҒЫНЫҢ ПАРЕНХИМАТОЗДЫ ОРГАНДАРЫНДАҒЫ ГИСТОҚҰРЫЛЫМДАРДЫ ЗЕРТТЕУ	146
Мұкатай Ү., Кемелбек М. ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН МЕКТЕПТЕРДІҢ 10-СЫНЫБЫНА АРНАЛҒАН БИОЛОГИЯ ОҚУЛЫҒЫНЫҢ МАЗМҰНЫНА ТАЛДАУ	147
Намаз Э.Р. ҚАЗАҚСТАННЫҢ ЖАЗЫҚ ДАЛАСЫНДА ӨСЕТІН ЭНДЕМИК ӨСІМДІКТЕРДІҢ ФАРМАКОЛОГИЯЛЫҚ ҚАСИЕТТЕРІ	148
Нурлан А., Еркенова Н., Раймқұл А. КЕЙБІР ДӘРІЛІК ӨСІМДІКТЕРДІҢ ЖАНУАРЛАРДЫҢ ҚАН КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ ӘСЕРІ	148
Осикбаева С. О. ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЦИТОТОКСИЧНОСТИ КАРНАЗОЛОВОЙ КИСЛОТЫ НА РАКОВЫЕ КЛЕТКИ ПРОСТАТЫ С ПОМОЩЬЮ КРАСИТЕЛЯ КРИСТАЛЛИЧЕСКОГО СИНЕГО (CRYSTAL VIOLET)	149
Оразбекова А.Р., Қайрат А.Қ. ОҚУ ҮРДІСІНЕ БЕЙІМДЕЛУ БАРЫСЫНДА СТУДЕНТТЕРДІҢ ФУНКЦИОНАЛЬДЫ ДЕНҒЕЙІН ЗЕРТТЕУ	150
Өкен М.Ж. ЖАҒАРТЫЛҒАН ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖАҒДАЙЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ПСИХОФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ ЖӘНЕ ВЕГЕТАТИВТІ КӨРСЕТКІШТЕРІН ЗЕРТТЕУ	151
Өнербекқызы Н. ЗЕРТХАНАЛЫҚ ЕГЕУҚҰЙРЫҚТАРДЫҢ ҚҰРАМЫ МЕН ҚАН КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ ТОКСИКАНТТАРДЫҢ ӘСЕРІ	152
Пернебек Қ.А. БИОЛОГИЯНЫ ОҚЫТУДА ТЕХНИКАЛЫҚ ҚҰРАЛДАРДЫ КЕШЕНДІ ҚОЛДАНУДЫҢ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МҮМКІНДІКТЕРІ	152
Пономарев Д.В. ВЛИЯНИЕ РЕСВЕРАТРОЛА НА ПРОЛИФЕРАЦИЮ И МИГРАЦИЮ КЛЕТОК ХОЛАНГИОКАРЦИНОМЫ ХОМЯЧКА	153
Raiziyeva T.R PSYCHOPHYSIOLOGICAL ADAPTATION OF FIRST YEAR STUDENTS	154
Рагипова Ф.К., Долкын М., Ерболат М. ЖАНУАРЛАРДЫ ҚОРҒАСЫН ТҮЗДАРЫМЕН УЛАНДЫРУДАН КЕЙІНГІ ҚАНДАҒЫ БЕЛОК КӨРСЕТКІШТЕРІНЕ ӘСЕРІН АНЫҚТАУ	155
Сабирова Э.М., Гареев Р. А. ИССЛЕДОВАНИЕ ПЛАЗМЫ КРОВИ И СМЫВОВ С МЕМБРАН ЭРИТРОЦИТОВ У ЖИВОТНЫХ ДЛЯ ПРИГОТОВЛЕНИЯ БИОПРЕПАРАТОВ	155
Сазанова А.А., Даулет Г.Д., Есжан Б.Ф., Катчибаева А.С. СПОРТШЫ ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫР ЖҮЙЕСІНІҢ ФИЗИОЛОГИЯСЫ	156
Сейткадыр Қ.Ә. ИССЛЕДОВАНИЕ РИТМОГЕНЕЗА СПОНТАННОЙ СИНХРОННОЙ АКТИВНОСТИ НЕЙРОНОВ ГИПСОКАМПА В КУЛЬТУРЕ	157
Сүйінбай З.Ж., Төлеубекова А.Қ., Такебаева Г.К., Сәруар А.С. БИОЛОГИЯЛЫҚ АКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ	158
Таникенова Д.М., Аманбай Б.Б., Жарлықбай Г.Д., 2Лученков А. ҚЫС МЕЗГІЛІНДЕ ТЕРІДЕГІ БИОЛОГИЯЛЫҚ АКТИВТІ НҮТЕЛЕРДІҢ ТЕМПЕРАТУРАЛЫҚ КӨРСЕТКІШІН ЗЕРТТЕУ	159
Темірхан Б.Т., Ахметқұлова М., Тұрмағамбет Л. НАЗАРБАЕВ ЗИЯТКЕРЛІК МЕКТЕБІНДЕГІ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ДЕНСАУЛЫҒЫН САУЫҚТЫРУ ЖҮЙЕСІНІҢ СИПАТТАМАСЫ	160
Темірхан Д. «ПРЕПУБЕРТАТТЫ ЖАС КЕЗЕНДЕРІНДЕГІ БАЛАЛАРДЫҢ ТЫНЫС АЛУ ЖҮЙЕСІНІҢ ҚИМЫЛ БЕЛСЕНДІЛІГІНЕ ҚАРАЙ САЛЫСТЫРМАЛЫ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ»	161